

Broj: 01-04-13-04284/2025

Datum, 05.08.2025.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
PREDSTAVNIČKI/ZASTUPNIČKI DOM
Predsjedavajući/Predsjedatelj- Dragan Mioković
veza vaš akt broj: 05/1-02-334/25 od 30.06.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE PARLAMENT FEDERACIJE SARAJEVO			
06-08-2025			
Broj	Priloga	Vrijednost	
05/1 - 02 -	172	25	

n/p – zastupnik Almedin Aliefendić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BiH
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE
n/p- generalna sekretarka - dr.sci. Edita Kalajdžić
veza vaš akt br. 03-04-1224-18/2025 od 11.07.2025.godine

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, dostavlja se, -

Poštovani,

Federalna uprava za inspekcijske poslove zaprimila je dana 04.07.2025. godine zastupničko pitanje koje je na 22. Redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj 26.06.2025. godine, postavio zastupnik Almedin Aliefendić.

Uvaženi zastupnik se obratio pitanjima koje se odnose na poštivanje okolinskih dozvola na području Općine Kakanj, posebno kada je riječ o kompaniji HEIDELBERG MATERIALS KAKANJ CEMENT d.d. Kakanj, te poduzimanje mjera inspekcijskog nadzora nad njenim radom i emisijama zagađenja.

S tim u vezi, obavještavamo Vas o sljedećem:

Federalni inspektor zaštite okoliša vrši inspekcijski nadzor nad provođenjem odredbi Zakona o zaštiti okoliša u okviru svoje nadležnosti, a Uredbom kojom se potvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Službene novine Federacije BiH“; br. 51/21) data je lista pogona i postrojenja za koje Federalno ministarstvo izdaje okolinsku dozvolu.

U skladu sa članom 133. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“; broj: 15/21) inspekcijski nadzor nad poštovanjem uslova propisanih okolinskom dozvolom i važećih propisa vrši nadležni inspekcijski organ na nivou vlasti koji je donio dozvolu, a za pogone i postrojenja za koje nije potrebna okolinska dozvola, inspekcijski nadzor provodi mjesno nadležni inspektor nadležan za poslove zaštite okoliša i urbanizma.

Shodno navedenom, obavještavamo Vas da federalni inspektor zaštite okoliša vrši inspekcijski nadzor nad pogonima i postrojenjima za koje Federalno ministarstvo okoliša i

turizma izdaje okolinsku dozvolu (među kojima se nalaze i subjekti nadzora sa područja Općine Kakanj).

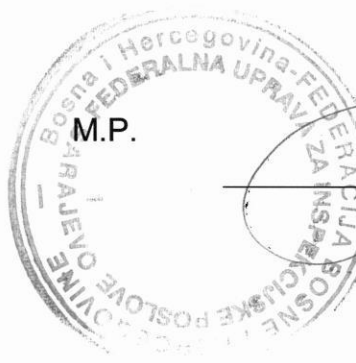
Vezano za praćenje rada operatera HEIDELBERG MATERIALS KAKANJ CEMENT d.d. Kakanj, informišemo Vas da je nakon zaprimljenih prijava od strane Općine Kakanj, Skupa građana naselja Doboj, Kantonalne uprave za inspekcijske poslove ZDK i Federalnog ministarstva okoliša i turizma, koje se odnose na „rad tvornice cementa, neugodan miris i spaljivanje guma“, dana 11.04.2025. godine federalni inspektor zaštite okoliša izvršio inspekcijski nadzor na licu mjesta kojom prilikom je konstatovao sljedeće:

- Operater HEIDELBERG MATERIALS KAKANJ CEMENT d.d. Kakanj pribavio je okolinsku dozvolu Federalnog ministarstva okoliša i turizma, izdatu 06.11.2021. godine sa rokom važenja od 5 godine;
- Operater u procesu rada rotacione peći kao gorivo koristi ugalj i alternativna goriva u skladu sa okolinskom dozvolom;
- Operater vodi evidenciju o zaprimljenim količinama sirovina i goriva po vrstama, o trenutnim uskladištenim količinama i utrošku alternativnih goriva u toku godine;
- Prema podacima iz evidencije u toku 2024. godine utrošeno je ukupno 4.174,33 tone alternativnog goriva (1.386,65 t gume + 2.787,68 SRF) dozvoljena količina po okolinskoj dozvoli je max=30.000tona/god.;
- Udio toplotne energije dobiven upotrebom alternativnih goriva je cca 10% od ukupno utrošene energije, što je znatno manje od 70% cjelokupne toplotne energije koliko je dozvoljeno okolinskom dozvolom;
- Operater je u periodu juni-septembar 2024. godine izvršio propisani periodični monitoring emisija zagađujućih materija u zrak angažiranjem ovlaštene laboratorije TQM d.o.o. Lukavac. Kao gorivo korišten je ugalj+gume+SRF. U izjavi izvještaja stoji da emisije zagađujućih materija u zrak na ovom stacionarnom izvoru zadovoljavaju važeće zakonske norme propisane navedenim zakonima i pravilnicima;
- Uvidom u rezultate kontinuiranog monitoringa u periodu Oktobar. 2024. godine – Mart. 2025. godine konstatovano je da automatski mjerni sistem (AMS) u periodu od 25.12.2024. godine do 23.03.2025. godine nije isporučivao rezultate mjerenja za pojedine parametre zbog više uzastopnih kvarova na samom AMS-u;
- Subjekt nadzora je obavijestio federalnu inspekciju i Federalno ministarstvo okoliša i turizma da je 25.12.2024. godine došlo do prekida rada AMS-a na dimnjaku rotacione peći zbog kvara na senzoru za mjerenje sadržaja kiseonika u dimnim plinovima, te da su poduzete mjere za otklanjanje problema sa AMS-om, a dopisom od 13.03.2025. godine da je identifikovan novi kvar na AMS-u;
- Obzirom da kontinuirani monitoring za pojedine parametre nije bio u funkciji u periodu januar-mart 2025. godine subjekt nadzora je 19.03.2025. godine izvršio vanredni monitoring emisija angažiranjem laboratorije TQM d.o.o. Lukavac. Uvidom u rezultate mjerenja konstatovano je da su izmjereni parametri u dozvoljenim granicama;
- U periodu od 24.03.2025. godine do dana inspekcijskog nadzora rotaciona peć je u zastoju (redovni godišnji remont). Dana 07.04.2025. godine rotaciona peć sa pratećim postrojenjima je bila van pogona zbog remonta;
- Operater je planirao da se remont rotacione peći završi do kraja aprila 2025. godine, te da se AMS dovede u potpuno optimalno pogonsko stanje prije puštanja svih postrojenja u rad;
- U vezi sa neugodnim mirisima koji se navode od strane podnosioca prijave, menadžer za okoliš je izjavio sljedeće: „Neugodni mirisi ne mogu biti prouzrokovani radom tvornice cementa prvenstveno zbog visoke temperature i dugog procesa sagorjevanja svih goriva (fosilnih i zamjenskih) u rotacionoj peći. Radi se o temperaturi od minimalno 1450° C na kojoj se sve organske komponente potpuno razgrađuju, a neorganske ulaze u sastav klinkera, odnosno cementa“;

Postupajući inspektor je za nepravilnosti konstatovane u inspekcijskom nadzoru izrekao prekršajne sankcije pravnom i odgovornom licu.

Federalni inspektor zaštite okoliša će nastaviti poduzimati sve zakonom propisane mjere iz svoje nadležnosti.

S poštovanjem,

 DIREKTORICA

Ivana Prvulović

Dostavljeno:

1. n/p- predsjedavajući- Dragan Mioković
2. n/p - Almedin Aliefendić – zastupnik
3. n/p- Edita Kalajdžić dr.sci. - generalna sekretarka
4. Evidencija

Javno preduzeće
ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE
d.d. - Sarajevo

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
Predstavnički/Zastupnički dom
Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo
n/r gosp. Dragan Mioković, Predsjedavajući

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Hamdije Čemerlića 2
71000 Sarajevo
n/r dr. sci. Edita Kalajdžić, Sekretar Vlade

05.08.2025

01-02-28352-1/2025

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 06-08-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02 -	374	25

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika Almedina Aliefendića

Poštovani,

JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo (u nastavku JP EP BiH) je dana 28.07.2025. godine zaprimila akt Predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine broj: 05/1-02-374/25 od 24.07.2025. godine i dana 31.07.2025. godine akt Sekretara Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03-04-1366-19/2025 od 28.07.2025. godine, kojim se zahtijeva dostava odgovora na zastupničko pitanje zastupnika Almedina Aliefendića postavljeno na 23. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj 23.07.2025. godine. U vezi s tim, u nastavku se dostavljaju odgovori na zastupničko pitanje.

U pogledu predmetne problematike i konkretnog upita ističemo da je JP EP BiH na osnovu dobijene saglasnosti Federalnog ministarstva okoliša i turizma (u nastavku FMOIT) kroz Mišljenje na realizaciji razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja mješavine uglja (cca 96-98%) sa alternativnim gorivom SRF/RDF (2-4%) u podružnicama Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj i Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla br. 05-19-985/24, od 13.02.2025. godine, za realizaciju ove aktivnosti ugovorila nabavku određenih količina alternativnog goriva SRF/RDF s kompanijom PET Servis d.o.o. Zenica, registriranom za proizvodnju istog, pri čemu je planirana količina predmetnog goriva za suspaljivanje kao termin i dužina trajanja suspaljivanja definisna u navedenom Mišljenju.

Napominjemo da je JP EP BiH još u 2021. godini pokrenula razvojne aktivnosti probnog suspaljivanja mješavine uglja sa alternativnim gorivom SRF/RDF u termoelektranama, te da je na bazi zahtjeva FMOIT polovinom 2022. godine izdalo saglasnost za realizaciju razvojnog projekta probnog suspaljivanja alternativnog goriva SRF/RDF sa ugljem u podružnicama Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla i Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj, pri čemu je tada predmetni projekat privremeno obustavljen dok se ne iznađe mogućnost nabavke alternativnog goriva SRF/RDF na domaćem tržištu u BiH.

Bitno je istaći da je i prethodni sastav FMOIT-a (2022. godine) kao i aktuelni sastav FMOIT-a (2024. godine) saglasnost na testiranje izdao nakon detaljnog sagledavanja ispunjenosti svih uslova za testiranje, te je data saglasnost za probno testiranje pri čemu su oba saziva FMOIT-a utvrdila da za isto nije potrebna okolinska dozvola niti prethodna procjena uticaja na okoliš, u skladu s Pravilnikom EU i FBiH. Argumenti FMOIT-a za izdavanje saglasnosti za probno testiranje su što je program testiranja u smislu količina SRF/RDF i vremena testiranja, te mehanizmi kontrole koje je JP EP BiH poduzela, usklađeni sa Pravilnikom na snazi (preuzetim u zakonodavstvo FBiH iz zakonodavstva EU), odnosno što je JP EP BiH i danas kao i 2022. godine ispunila sve zakonske zahtjeve za probno testiranje; sagorijevanje se vrši na visokim temperaturama (1150-1450 °C) u strogo kontrolisanim

44 100 22430072
44 764 22430072
44 126 22430072

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH
1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo
102050000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo
1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj, Termoelektrana broj 1
Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla, 21. aprila 4
„Elektro distribucija“, Bihać, Bosanska 25
„Elektro distribucija“, Mostar, Adema Buća 34
„Elektro distribucija“, Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
„Elektro distribucija“, Tuzla, Rudarska 38
„Elektro distribucija“, Travnik, Šumeće 182a
„Elektro distribucija“, Zenica, Sifet bega Bašagića 6

uvjetima, uz mjerenje i kontrolu svih emisija prema zahtjevima iz Pravilnika, te zato što se zbog povoljnijeg sastava SRF/RDF u odnosu na sastav uglja, smanjuje emisija CO₂, kao i emisija polutanata SO₂, NO_x i čvrstih čestica. S druge strane korištenjem domaćeg SRF/RDF smanjuju se količine otpada na našim deponijama komunalnog otpada, i time umanjuje difuzija otrovnih spojeva sa deponija koje su opasne po zdravlje stanovništva (furani, dioksini itd.), a te emisije se mogu neutralizirati sagorijevanjem na visokim temperaturama i u kontrolisanim uslovima u termoelektranama i cementarama.

Nakon ugovaranja provedenog u toku 2024. godine testnih količina SRF/RDF s domaćim proizvođačem PET Servis Zenica, izvršen je prijem pripadajućeg dijela alternativnog goriva SRF/RDF i skladištenje istog u obje termoelektrane, u skladu sa uputama definisanim u naprijed navedenom Mišljenju FMOIT-a.

Tokom realizacije razvojnih aktivnosti u Termoelektrani "Kakanj", Kakanj, izvršeno je mjerenje emisija u skladu s Planom monitoringa emisija u zrak, koji sadrži detaljnu tehničku specifikaciju, opis mjernih kampanja i usklađenost sa zakonskim zahtjevima i elementima Pravilnika o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada („Službene novine FBiH“, broj: 12/2005). Mjerenje je vršila akreditirana ispitna laboratorija TQM d.o.o. Lukavac. Rezultati provedenog suspaljivanja su pokazali da su gotovo identične vrijednosti emisija polutanata i teških metala kada se spaljuje samo ugalj i kada se spaljuje ugalj sa malom količinom alternativnog goriva SRF/RDF. U Izvještaju ovlaštene laboratorije TQM o rezultatima mjerenja emisija stoji: Također je bitno napomenuti da parametri kao što su živa, hloridi, fluoridi, dioksini i furani, koji su specifični za proces sagorijevanja odnosno suspaljivanja u kojima se primjenjuje RDF, su u okviru graničnih vrijednosti, te generalno nema pogoršanja emisija kritičnih materija kod suspaljivanja s RDF-om (pogon bloka sa masenim udjelima 98% mješavina uglja i 2% RDF) u odnosu na pogon bloka s mješavinom uglja 100%.

Imajući u vidu naprijed navedene činjenice, može se izvesti zaključak da su neosnovane tvrdnje da se korištenjem alternativnog goriva u termoelektranama u kontrolisanim uvjetima i parametrima, kako je to definisano u programu testiranja JP EP BiH, stanovništvo tih lokalnih zajednica izlaže dodatnim opasnostima i rizicima po zdravlje.

Izvještaj o izvršenim mjerenjima emisija zagađujućih materija u zrak nakon testnog suspaljivanja mješavine uglja i SRF/RDF alternativnog goriva u Termoelektrani "Kakanj", Kakanj, uz potpunu transparentnost procesa, JP EP BiH je dostavila nadležnim institucijama u skladu sa obavezama definisanim u Mišljenju o realizaciji razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja.

JP EP BiH je kao društveno odgovorna kompanija, kojoj je od izuzetne važnosti zaštita zdravlja građana BiH a posebno stanovnika u sredinama gdje se nalaze termoelektrane, već ranije izdala saopštenje u vezi aktuelnog razvojnog projekta suspaljivanja mješavine 96-98% uglja i 2-4% SRF/RDF alternativnog goriva u Termoelektrani "Kakanj", Kakanj i Termoelektrani "Tuzla", Tuzla, kako bi javnost bila istinito informisana o Projektu. SRF/RDF alternativno gorivo je EU normom EN 15359/2011 klasificirano kao neopasni otpad, koje uspješno zamjenjuje fosilna goriva u toplanama, cementarama i u termoelektranama, čime se pospješuje zaštita okoliša i ublažavaju klimatske promjene.

Motiv i cilj korištenje alternativnog goriva SRF/RDF predstavlja dio napora JP EP BiH da:

- smanji udio uglja zamjenom dijela goriva prihvatljivijim alternativama (uključujući održivu biomasu i goriva iz otpada);
- unaprijedi okolišno-klimatske performanse termoelektrana u tranzicijskom period;
- očuva sigurnost i stabilnost elektroenergetskog sistema i osigura pouzdano snabdijevanje električnom i toplotnom energijom građana i privrede.

Vilsonovo šetaliste 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo

Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005

1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo

102050000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo

1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo

1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH

www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1

Termoelektrana "Kakanj", Kakanj, Termoelektrana broj 1

Termoelektrana "Tuzla", Tuzla, 21. aprila 4

«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25

«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34

«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaj od Bosne 49

«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38

«Elektrodistribucija», Travnik, Šumeće 182a

«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Bosna i Hercegovina je preuzela obavezu postepene dekarbonizacije i usklađivanja klimatskih i energetske politika s EU, s ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine. JP EP BiH nastoji biti aktivan učesnik cirkularne ekonomije otpada i koristiti goriva koja se selektiraju, klasificiraju i recikliraju prema EU direktivama, ali samo ako taj proces dovodi do poboljšanja uticaja na okoliš, klimu i zdravlje stanovništva. U tom kontekstu, tek nakon provedenog probnog testiranja, odnosno prikupljenih rezultata, JP EP BiH će u saradnji sa naučno-stručnim institucijama uraditi detaljnu analizu rezultata, te se zajedno sa njihovim ekspertnim mišljenjima i podržano dodatnim ispitivanjima, opredjeljivati za eventualne dalje faze razvoja Projekta. Pri svemu tome, poboljšanje uticaja na okoliš i klime te očuvanje zdravlja stanovništva ostaće primarni kriterij u svim našim odlukama. Želimo naglasiti da će JP EP BiH nastaviti stručno i odgovorno ulagati napore u pravcu energetske tranzicije i cirkularne ekonomije, razvijati i implementirati projekte poboljšanje procesa pretvorbe energije, kroz uvođenje OIE i čistijih tehnologija u termoelektranama, s ciljem obezbjeđenja održive, sigurne i okolinski prihvatljivije isporuke električne i toplinske energije za građane i industriju, za što je JP EP BiH odgovorna.

Također, Bosna i Hercegovina ima, kao potpisnica međunarodnih sporazuma i zemlja u procesu usklađivanja sa zakonodavstvom EU, obavezu usklađivanja svog zakonodavstva sa EU zakonodavstvom iz oblasti upravljanja otpadom. Direktiva (EU) 2018/850 - *izmjena Direktive 1999/31/EC* o deponovanju otpada nalaže da države do 2035. godine treba da smanje procenat komunalnog otpada koji se odlaže na deponije na maksimalno 10 %. Pomenuta EU direktiva, također, se temelji na hijerarhiji otpada, koja daje prioritet: (i) prevenciji, (ii) ponovnoj upotrebi, (iii) reciklaži, (iv) energetskom iskorištenju (gdje spada RDF/SRF) i (v) deponovanju (kao posljednjoj opciji). Suspajivanje RDF-a u termoelektranama predstavlja četvrti nivo hijerarhije, dakle prihvatljiv i poželjan oblik tretmana kada reciklaža više nije moguća. Na osnovu navedenog predmetni razvojni projekat, u kontekstu Bosne i Hercegovine, koja trenutno deponuje gotovo 100 % otpada, bio bi dobra osnova za razvoj SRF/RDF tržišta i prelazak termoelektrana na ko-sagorijevanje RDF-a što bi predstavljalo ključnu polugu za tranziciju sektora upravljanja otpadom ka evropskim standardima.

Shodno navedenom, JP EP BiH ostaje posvećena zakonitom, transparentnom i odgovornom pristupu svim fazama ovog procesa, uz otvoren dijalog s nadležnim institucijama i lokalnom zajednicom.

S poštovanjem,

Generalni direktor
dr. sci. Sanel Buljubašić

Co:

- Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
- Federalno ministarstvo okoliša i turizma
- 02
- 01-4
- 08
- a/a

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH
1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo
1020500000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo
1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Termoelektrana broj 1
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektro distribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektro distribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektro distribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektro distribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektro distribucija», Travnik, Šumeće 182a
«Elektro distribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6